

Brugervejledning

ClaroRead fra Dictus
(Windows PC)

Indholdsfortegnelse

HVAD ER CLAROREAD?	3
DOWNLOAD OG INSTALLATION	3
DOWNLOAD AF STEMME 5	5
CLAROREAD-VÆRKTØJSLINJE	7
AFSPIL	7
STOP	7
GEM TEKST SOM LYDFIL	8
INDSTILLINGER	9
INDSTILLINGER FOR TALE	9
UDTALEINDSTILLINGER.....	10
AVANCEREDE INDSTILLINGER	11
LÆS VED BRUG AF MUSEN – AUTOMATISK TALE	11
OPLÆSNING UNDER SKRIVNING	12
OPLÆSNING MED PILETASTERNE	12
FREMHÆVELSE AF TEKST UNDER OPLÆSNING	13
GENVEJSTASTER	14
ANBEFALEDE STANDARDINDSTILLINGER	14
OPLÆSNING	15
FÅ TEKST OPLÆST I MICROSOFT WORD	15
FÅ TEKST OPLÆST I INTERNET EXPLORER OG FIREFOX	16
FÅ TEKST OPLÆST I PDF	17
OPLÆSNING FRA KLIPPEBORDET	18
SPØRGSMÅL OG SVAR	18
SYSTEMKRAV	19

I denne brugervejledning kan du først læse om de forskellige funktioner på ClaroRead værktøjslinjen. Dernæst er der en gennemgang af de forskellige indstillinger for stemmer, oplæsning, fremhævelse af tekst osv. I slutningen er der vejledning til hvordan du nemmest får tekst oplæst i Word, på internettet, og i PDF.

Hvad er ClaroRead?

ClaroRead er et oplæsningsprogram, der gør det muligt at lytte til tekster på din computer enten på dansk eller engelsk. Oplæserprogrammet kan læse tekst højt både fra PDF, Word og internettet og ved at klikke på noden i ClaroRead-værktøjslinjen, kan du lave tekst om til lydfilet.

Download og installation

Klik på ClaroRead og vent mens Zip-filen downloades.

Dobbelklik dernæst på Zip-filen for at pakke den ud.

Nu åbnes et vindue hvor der står Velkommen til guiden ClaroRead SE Installation. Klik på **Næste**.

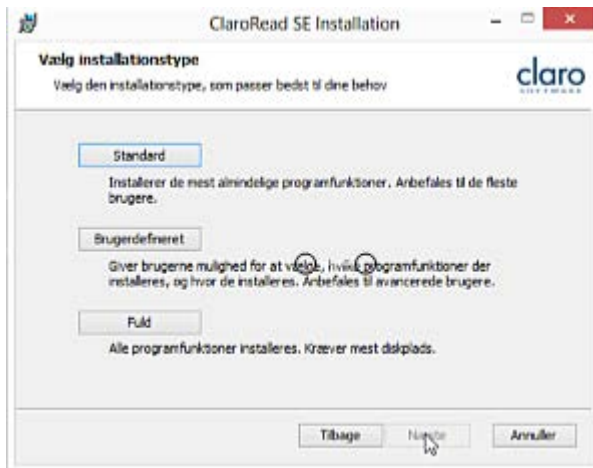

Læs dernæst licensaftale og sæt flueben udfor **Jeg accepterer vilkårene i licensaftalen** og klik da **Næste**.

Nu vil du blive vist vinduet hvor du skal indtaste din **licensnøgle**. Hvis du før har kopieret denne kan du bare placere musen i rubrikken og trykke Ctrl + V. Når licensnøglen er skrevet klikker du igen **Næste**.

I det næste vindue kan du vælge **Installationstype**. Hvis du ikke ønsker Timeviewer skal du vælge **brugerdefineret**, hvor du har mulighed for at fravælge installation af dette. Hvis du godt vil have timeviewer, og vil gøre installationen så let som mulig, skal du vælge **Standart**. Når du har valgt klikker du **Næste**.

Nu kan du klikke Installer, og se en status over installationsprocessen.

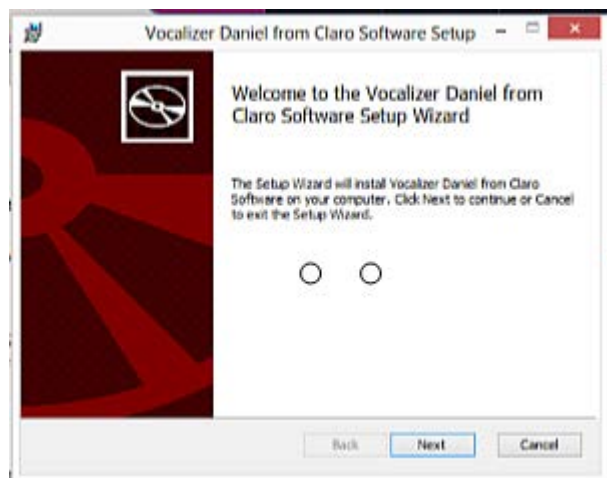
Efter et par minutter er installationen færdig og du kan klikke **Udfør**.

ClaroRead er nu færdiginstalleret, og du er nu klar til at downloade de tilhørende stemmer.

Download af stemmer

For at hente stemmerne skal du gå tilbage til Dictus downloadsiden, eller din bekræftelsesmail, og klikke på enten den danske stemme Sara eller den engelske stemme Daniel.

Efter et par minutter er downloadfilen hentet ned, og der åbnes et vindue hvor der står 'Welcome to the Vocalizer Expressive Sara/Daniel – Claro Setup Wizard' i Dette vindue skal du klikke **Next**.

Læs dernæst licensaftale og sæt flueben udfor **I Accept the terms in the Licens Agreement** og klik da **Next**.

Nu kan du vælge placering eller beholde placeringen valgt af ClaroRead og derefter kan du klikke **Next**.

Herefter er du klar til at hente stemmen. Når du har klikket på **Install** kan du se en status over installationsprocessen.

Når stemmen er færdiginstalleret klikker du **Finish**.

Samme procedure gentages ved download af den anden stemme.

Når du har hentet oplæsningsprogrammet ClaroRead og den danske og engeske stemme er du klar til at klikke på ClaroRead ikonet og læse op med enten den danske eller engelske stemme.

ClaroRead-værktøjslinje

Når du har åbnet ClaroRead, vil værktøjslinjen altid placere sig i øverste højre hjørne i det dokument, du har åbent. Hvis du ikke ønsker, at værktøjslinjen skal være synlig, kan du højreklikke på det lille taleboble-ikon i proceslinjen i bunden. Selvom du minimerer ClaroRead-værktøjslinjen, kan du stadig bruge genvejstasterne, fx F7 for **Afspil** og F8 for **Stop**. Værktøjslinjen er enkelt designet, så du kun har de vigtigste funktioner fremme: **Afspil**, **Stop**, **Gem som lyd** og **Indstillinger**, som er symboliseret med et tandhjul. Under indstillinger kan du tilpasse oplæsningen i forhold til sprog, hastighed, markering mm.

Afspil

Knappen **Afspil** kan bruges i Word og PDF. Placér musen hvor du ønsker at starte oplæsningen og klik **Afspil**

Stop

Knappen **Stop** kan også bruges i Word og PDF. klik på knappen når du ønsker at stoppe eller pause oplæsningen. Klik på **Afspil** for at genoptage oplæsningen

Gem tekst som lydfil

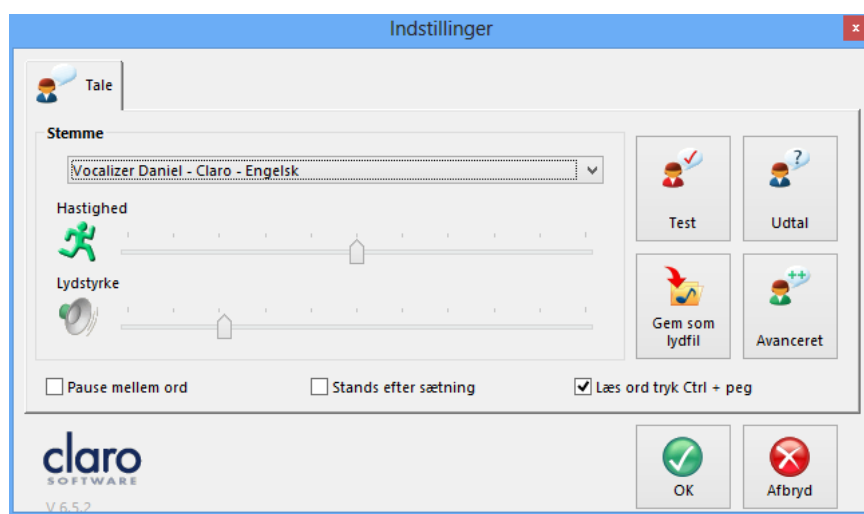
- For at gemme et helt Word- eller PDF-dokument, skal du åbne det ønskede dokument og klikke på noden på ClaroRead-værktøjslinjen.
- Hvis du i stedet ønsker at gemme en udvalgt mængde tekst fra et Word eller PDF dokument, skal du markere den ønskede mængde med musen, og dernæst klikke på noden på ClaroRead-værktøjslinjen.
- Hvis du vil gemme tekst fra andre steder end Word og PDF, Fx internettet skal du, markere teksten med musen klikke CTRL + C, og dernæst klikke på noden på ClaroRead-værktøjslinjen.

De indstillinger, du har valgt for stemme og hastighed, er de samme som gemmes i lydfilen. Du har mulighed for at gemme lydfileerne som wma-, wav- og Ogg-fil. Hvis du ønsker at trække lydfilen over i iTunes, skal du vælge wav.

Indstillinger

Indstillinger for tale

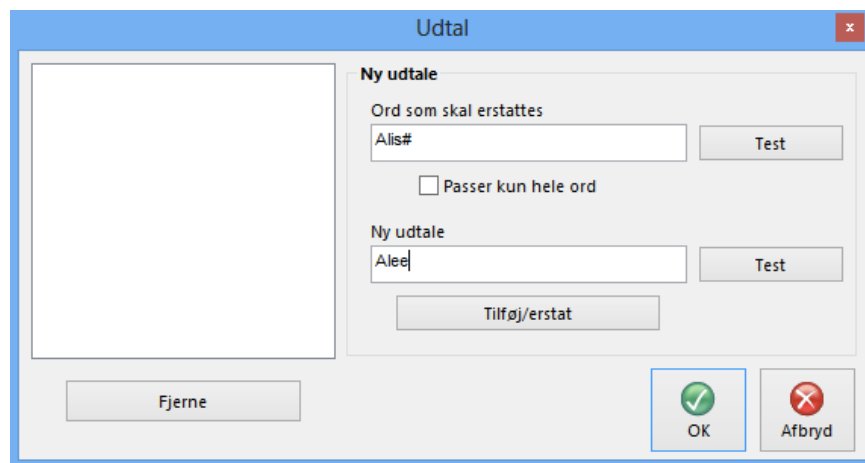
Under fanen **Indstillinger > Tale** kan du vælge den stemme og hastighed, du ønsker for oplæsningen. Hvis du vil, kan du klikke på **Test** for at høre, hvordan stemmen lyder med de aktuelle indstillinger.

Når du har valgt dine indstillinger, kan du klikke på den grønne OK-knap for at gemme ændringerne, eller den røde Afbryd-knap for at vende tilbage til ClaroRead-værktøjslinjen uden at gemme ændringerne.

Hvis du vil bruge ClaroRead til grundig korrekturlæsning, eller du af andre grunde har brug for at have mange pauser i oplæsningen, kan du under Indstillinger > **Tale** vælge, at ClaroRead automatisk skal **standse oplæsningen efter hver sætning**. For at sætte oplæsningen i gang igen, skal du klikke Afspil eller F7. Du kan også vælge at have en lille **pause mellem hvert ord**, hvis du ønsker at høre ordene ekstra tydeligt.

Funktionen **Læs ord Ctrl + peg** kan du bruge i PDF-dokumenter, hvis du ønsker at få enkelte ord oplæst. For at få ordene oplæst skal du placere musen over ordet og trykke Ctrl.

Udtaleindstillinger

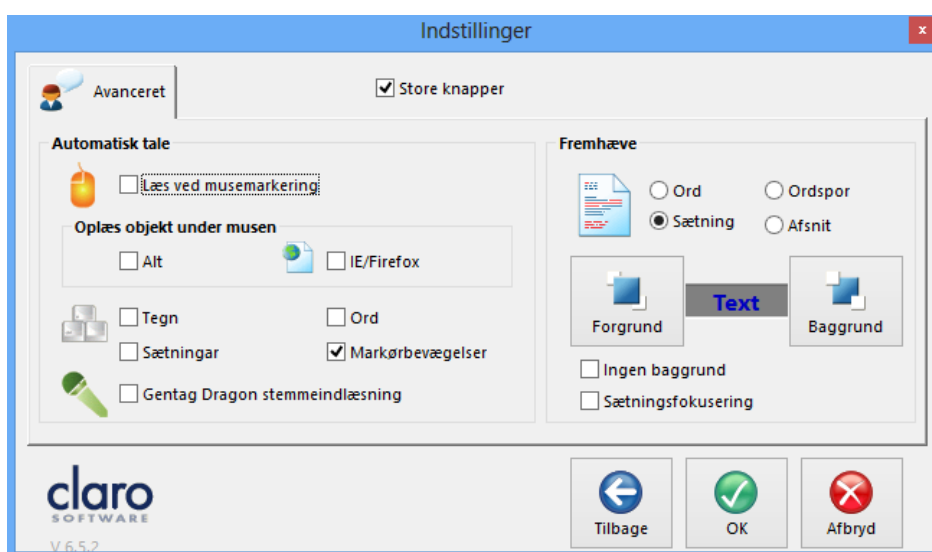
Nogle navne og steder kan talesyntesestemmer have svært ved at udtale korrekt. Hvis du ønsker at ændre udtalen for et ord, går du ind i Indstillinger > **Udtal**. Her kan du skrive det ord, du ønsker at ændre udtale for, og lige under kan du skrive den ændrede udtale, sådan som det ville staves, hvis det blev stavet, som det lyder. Før du klikker **Tilføj/erstat** og gemmer den nye udtale, kan du lytte og høre, om du er tilfreds. Du kan altid fjerne de nye udtalemåder, du har tilføjet, ved at klikke på ordet og dernæst knappen **Fjerne**.

Hvis du vil ændre et ord, uden at det påvirker udtalen af andre ord, som begynder med samme bogstaver, kan du tillægge et hashtag "#" i slutningen af det ord, der skal erstattes. Hvis du fx ønsker, at navnet "Alis" skal udtales som "Allee", men samtidig ikke ønsker, at "Alison" bliver "Allee-on". Skriv da et hashtag "#" i slutningen af "Alis".

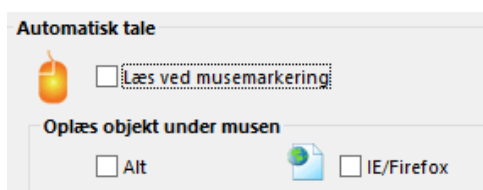
Avancerede indstillinger

Avancerede indstillinger finder du ved at klikke på tandhjulene på værktøjslinjen og klikke på **Avanceret**. Under Avancerede indstillinger finder du mange nyttige indstillinger i forhold til oplæsning og fremhævelse af oplæst tekst.

Læs ved brug af musen – Automatisk tale

Der er tre måder at bruge musen til oplæsning:

Læs ved musemarkering gør, at alt du markerer med musen automatisk bliver læst op, uden du behøver at klikke Afspil på værktøjslinjen.

Den anden måde er **Læs objekt under musen**. Hvis du vælger denne funktion får du oplæst **Alt** under musen og frem, enten alle steder eller **Kun Internet Explorer og**

Firefox. Når du bruger denne funktion, holder oplæseren pause efter hvert afsnit, og du skal selv sætte den i gang igen ved at bevæge musen til begyndelsen af næste afsnit.

En tredje måde at bruge musen til oplæsning på, er ved at markere tekst, kopiere det til klippebordet (CTRL+C), og klikke Afspil.

Hvis du har valgt at afspille tekst fra klippebordet eller tekst markeret med musen er det desværre ikke muligt at pause oplæsningen og begynde igen for samme sted. Hvis du ønsker at pause og begynde fra samme sted, skal du markere en ny mængde tekst, således at det første markerede ord, er der du ønsker oplæsningen skal begynde.

Oplæsning under skrivning

☐ Tegn	☐ Ord
☐ Sætninger	☒ Markørbevægelser

Hvis du ønsker at lytte til tekst, du skriver, mens du er i gang med at skrive, kan du under Indstillinger > Avanceret vælge at få hver **Tegn/bogstav, ord** eller **sætning** læst op efterhånden som du skriver. Hvis du vil, kan du sætte hak ud for flere, således at du eks. både får oplæst enkelte ord, mens du skriver, og hele sætningen, når du har sat et punktum.

Denne funktion kan være særlig nyttig hvis du er usikker på din stavning, og løbende ønsker at tjekke om ordet du har skrevet lyder korrekt

Oplæsning med piletasterne

Hvis du har sat flueben udfor **Markørbevægelser**, kan du med piletaster på dit tastatur vælge, hvordan du vil have oplæst tekst i Word.

CTRL + ↑ ↓

Når du holder Ctrl nede samtidig med pil op eller ned, får du et helt afsnit oplæst ad gangen.

- ↑ ↓

Når du bruger piletasterne op og ned, oplæser ClaroRead én linje ad gangen. På den måde kan du få et helt dokument oplæst linje for linje blot ved at anvende pil ned.

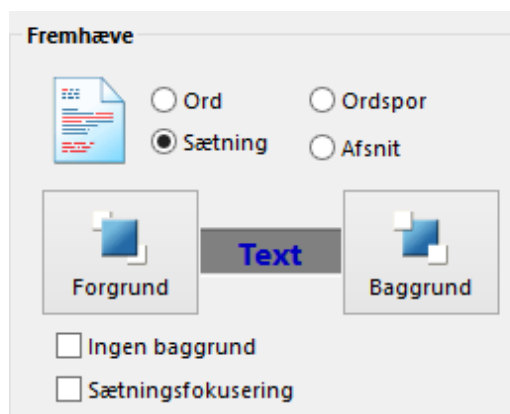
- **CTRL + ← →**

Ved at holde Ctrl nede sammen med højre eller venstre piletast læser ClaroRead sætningen ord for ord

- ← →

Ved at trykke på højre eller venstre pil læses et ord op bogstav for bogstav.

Fremhævelse af tekst under oplæsning

I Word og PDF er det muligt at få fremhævet tekst, der bliver oplæst, så du kan følge med i oplæsningen både med øjne og ører. Under indstillinger > **Avanceret** kan du vælge mellem forskellige måder at få fremhævet teksten på.

- **Ord:** dette fremhæver hvert enkelt ord, ét ad gangen.
- **Ordspor:** dette fremhæver det enkelte ord, ét ad gangen, men fjerner ikke markeringen fra det foregående ord før slutningen af sætningen.
- **Sætning:** dette fremhæver hver sætning, én ad gangen.
- **Afsnit:** dette fremhæver hvert afsnit, ét ad gangen.
- **Sætnings fokusering (virker kun i Word):** denne valgmulighed gråtoner alt på nær den aktuelle sætning, så du bedre kan fokusere på den aktuelle sætning.

Ud over typen af markering kan du også vælge farve. Enten kan du have forgrunden dvs. selve teksten fremhævet, eller du kan vælge at have baggrund fremhævet. I Word kan du frit vælge, hvilken farve der skal fremhæves med. i PDF-dokumenter skal du, for at få teksten fremhævet, vælge en anden farve end sort som forgrund, og det er ikke muligt selv at vælge baggrundsfarve.

Genvejstaster

Hvis du ønsker at styre funktionerne i ClaroRead med tastaturet, kan du vælge at bruge genvejstasterne:

F7 = Afspil

F8 = Stop

F12 = ClaroRead hjælp

CTRL = Afbryd oplæsningen

CTRL + F8 = aktiver/deaktiver oplæsningen i ClaroRead

F6 = skift genvejstasterne til at være Microsoft Word genvejstaster

Shift + F7 = læs næste sætning

Shift + F8 = åben indstillinger

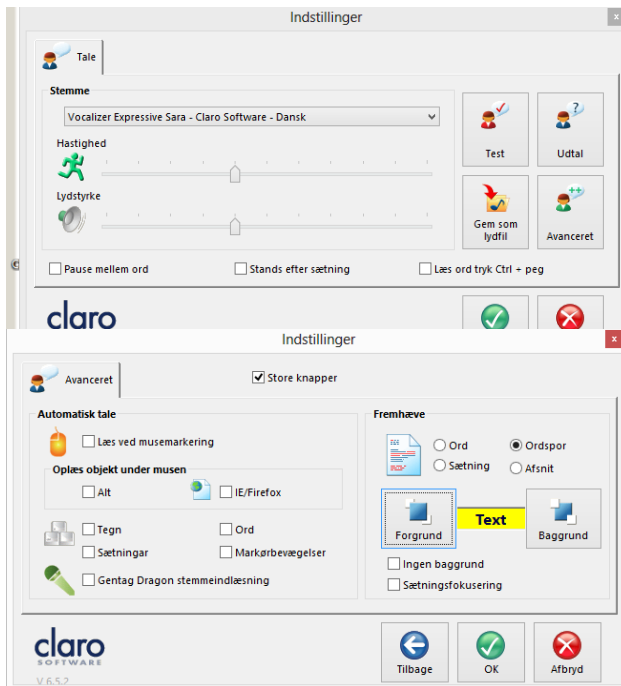
Anbefalede Standardindstillinger

Indstillinger Tale: Hastighed og lydstyrke middel

Indstillinger Tale > Avanceret: intet valgt ved *Automatisk tale* og *Oplæs objekt under musen*.

Under *Fremhæve* vælg *Ordspor*. Vælg mørk farve Fx mørkeblå som forgrundsfarven (for highlight i PDF).

Brug Internet Explorer som standard browser

Oplæsning

Få tekst oplæst i Microsoft Word

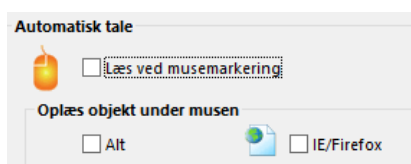
Du kan få tekst oplæst i Word på 3 måder:

- Placér markøren hvor du ønsker, at ClaroRead skal begynde at læse og klik derefter på knappen **Afspil**. ClaroRead vil begynde at læse og markere ordene,

som valgt under indstillingsfanen **Avanceret > Fremhæve**. Hvis du ønsker at pause oplæsningen, kan du klikke **Stop**. Når du klikker afspil igen, genoptages oplæsningen derfra, hvor du stoppede. Hvis du har flyttet musen til et nyt sted, oplæses der i stedet derfra.

- Markér den ønskede tekstmængde og klik på knappen **Afspil** i værktøjslinjen. ClaroRead vil nu læse den markerede tekst højt for dig

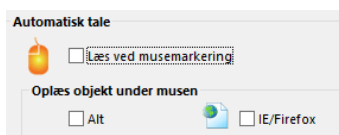

- Aktivér **Læs ved musemarkering** under indstillinger > **Avanceret** . Nu kan du med musen markere den del af teksten, du vil høre, og når du slipper musen, vil ClaroRead automatisk læse teksten op for dig uden du behøver at klikke afspil.

Få tekst oplæst i Internet Explorer og Firefox

Du kan få tekst oplæst i Internet Explorer og Firefox på 3 måder:

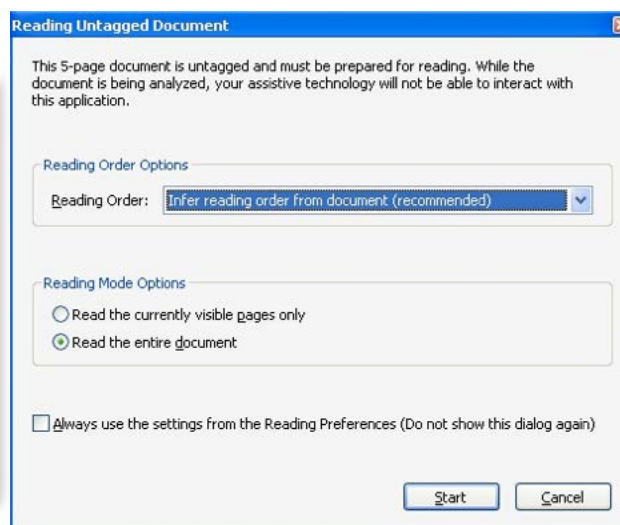

- Under indstillinger > **Avanceret** aktivér **Læs objekt under musen**. Hvis du vælger **Alt**, læses alt op fx ikoner, hvilket kan være gavnligt for svagtseende. Hvis

du vælger **IE/Firefox**, oplæses kun tekst på internettet, hvilket kan virke mere roligt end den konstante oplæsning. Når du har placeret musen over et ord, vil ClaroRead automatisk læse fra dette ord og frem og stopper først, når tekstafsnittet slutter. Hvis du ønsker, at oplæsningen skal fortsætte, skal du placere musen over det første ord i det næste afsnit.

- Markér den ønskede tekstmængde og klik på knappen **Afspil** i værktøjslinjen. ClaroRead vil nu læse den markerede tekst højt for dig
- Aktivér **Læs ved musemarkering** under indstillinger > **Avanceret**. Nu kan du vælge den tekst, du gerne vil høre, ved hjælp af musen, og når du slipper musen, vil ClaroRead automatisk læse teksten op for dig.

Få tekst oplæst i PDF

Når du åbner en PDF i Adobe Reader, skal du, hvis det er en ukodet ”untagged” PDF, klikke **Start** i Adobe-dialogen for at gøre det muligt for ClaroRead af læse op. Højreklik dernæst i dokumentet og vælg **Markeringsværktøj** (dansk)/ **Select Tool** (engelsk). Placer musen og klik afspil. I Adobe Reader er det ligesom i Word muligt at få markeret ord, der bliver oplæst, hvis du under indstillinger > **Avanceret** vælger en anden forgrundsfarve end sort.

Udover oplæsning fra markøren kan du i PDF-dokumenter også vælge **Læs ved musemarkering** under indstillinger > **Avanceret**. Når denne funktion er valgt læses automatisk alt markeret med musen.

Oplæsning fra klippebordet

Hvis du oplever at noget tekst er vanskelig at få oplæst, kan du i langt de fleste tilfælde markere teksten, kopiere det til klippebordet (CTRL+ C) og dernæst klikke **Afspil**.

Spørgsmål og svar

Hvorfor afspiller ClaroRead noget tekst jeg ikke kan se på skærmen? ClaroRead kan afspille tekst, der er markeret og kopieret til klippebordet. Dette kan betyde, at noget tekst du for lang tid siden har kopieret, kan blive oplæst, hvis du klikker Afspil. For at undgå dette, kan du kopiere en blank side i Word og bruge de andre oplæsningstyper såsom afspil-knappen på værktøjslinjen i Word eller **“Læs objekt under markør”** eller **“Læs ved musemarkering”** i PDF eller på nettet.

ClaroRead læser konstant? Hvis ClaroRead oplæser konstant, skyldes det at der under indstillinger > Avanceret er sat flueben udfor **“Læs objekt under markøren”** .

ClaroRead fremhæver ikke oplæst tekst i PDF. For at få fremhævet tekst i PDF skal du vælge en forgrundsfarve under indstillinger > **Avanceret**.

Systemkrav

- Windows 8/8.1, Windows 7 SP1, XP SP3, Vista SP2
- 1GB RAM
- 1GB harddisk plads
- Microsoft Word 2003 eller senere
- Lydkort